

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 31. oktober 2023
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Maja Sofie Vilstrup
Gaardsvig-Kjær
Sagsnr.: 2023-06821
Dok.: 3004866

Besvarelse af spørgsmål nr. 9 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 9 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. oktober 2023. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 9 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere på, at en dømt morder aktuelt indsamler vælgererklæringer, og vil ministeren på baggrund heraf redegøre for, om man inden for grundloven og Danmarks internationale forpligtelser kan fratage valgretten for personer dømt for f.eks. drab, terror, bandekriminalitet og andre, som er idømt livstid eller forvaring?”

Svar:

1. Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til, om man inden for grundloven og Danmarks internationale forpligtelser kan fratage valgbarheden for personer, der er dømt for f.eks. de forbrydelser, der omtales i spørgsmålet.

Som der nærmere er redegjort for i det følgende, tilkommer det Folketinget at afgøre, om et medlem valgt til Folketinget er valgbart. Jeg finder det derfor af principielle grunde rigtigst ikke at kommentere på den konkrete sag, der henvises til i spørgsmålet.

2. Grundloven indeholder i § 30, stk. 1, og § 33 bestemmelser om bl.a. valgbarhed til Folketinget. Bestemmelserne har følgende ordlyd:

”§ 30. Valgbar til folketinget er enhver, som har valgret til dette, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af folketinget.

[...]

§ 33. Folketinget afgør selv gyldigheden af sine medlemmers valg samt spørgsmål om, hvorvidt et medlem har mistet sin valgbarhed.”

Det antages i den statsretlige litteratur, at formuleringen af grundlovens § 30 indebærer, at det ikke på forhånd er muligt at angive, hvilke typer af lovovertrædelser og hvilke straffe, der vil føre til fortabelse af valgbarheden, ligesom denne vurdering kan være forskellig fra ét Folketing til det næste. Der henvises til Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer (2015), side 230 f.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at det følger af grundlovens § 33, at det er Folketinget selv, der afgør spørgsmålet om valgbarhed. Lovgivningsmagten antages derfor ikke med bindende virkning at kunne forpligte Folketinget til at lægge bestemte regler til grund ved bedømmelsen af en straffedomms betydning for spørgsmålet om valgbarhed. Der henvises til Jens Peter Christensen m.fl., a.st., side 247.

Det vil således forudsætte en ændring af grundloven efter den særlige procedure i grundlovens § 88, hvis der skal fastsættes regler med bindende virkning om, at straf for visse former for kriminalitet skal medføre tab af valgbarhed til Folketinget.